

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

12. De tempore Prophetiæ contra Moab, de qua cap.48.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

terco euenit, quod euerſa Ieruſalem inſultauerint, & Iudæos malè tractauerint. Amos 1. v. 9. Ezech. 2. v. 15. & cap. 26. v. 5. Id autem ante vaſtatam à Nabuchodonore Aegyptum accidiffe indicat Iſaias cap. 23. v. 5. Cum auditum fuerit in Aegypto dolebunt, cum audierint de Tyro. Quem locum ſic interpreta- tur S. Hieronymus: cum hoc Aegyptus audierit, ipſa etiam terretur, ſe quoque intelli- git eadem qua Tyrus paſſa eſt, eſſe paſſuram. Contentit Iosephus, quoad priorem par- tem, & tempus adimpleri huius vaticinij clariùs assignat lib. 10. Antiq. cap. 11. Quis inquit poſt excidium Ieroluſymitanum anno, qui fuit regni ipſius Nabuchodonosor regniſſimus terius, magnis copijs inuaſit Cœlen Syriam, (ad quam ſpectat Palæſtina & Tyrus) qua ſubacta bellam geſit contra Ammonitas & Moabitas, & his quoque perdomi- tum Aegyptum hoſtiliter eſt aggreſſus. Ita docent Caſtrius & Sanctius: at vero Salia- mus ad om. m. 34. 51. num. 2. etſi fateatur hanc doctrinam eſſe S. Hieronymi & Io- ſephi, putat nihilominus prius vaſtatam Aegyptum, quam Cœleſyriam. Malo S. Hieronymum ſequi, propter locum Ezechielis iam indicatum. Vide Notas in ca. 29. Ierem. v. 17.

IEREM. XLVIII. v. 1.

Ad Moab: hac dicit Dominus exercituum.

Q V Æ S T I O XII,

De tempore huius prophetia.

1. **D**ubium eſt *Primò*, quando editum ſit hoc vaticinium, vtrum eo tempore, quo contra Palæſtinos denunciata ſunt ea, quæ cap. præcedenti conte- nentur, iuxta communem illam regulam, qua plerique omnes ea oracula quæ nullum temporis notam præferunt, ad præcedentis prophetiæ tempus reuocare ſolent: an vero ad initium regni Sedeciæ, quando Ieremias contra Ælam pro- phetauit, vt cap. ſeq. v. 34. legimus. Omnes enim iſtæ prophetiæ, inter ſe quo- dammodo connexæ & ad idem tempus ſpectare videntur.

Dubium.
Ratio du-
biandi.

2. Hoc poſterius magis arridet Caſtrio, in huius cap. argumento, vbi opi- natur, has omnes prophetias editas ab Ieremia in principio regni Sedeciæ, quando ad adu- entum Legatorum, à regibus Edom, Moab, Ammon, Tyri, Sidonis, miſſorum. S. Vates ſibi catenas & vincula iniecit, vt latè deſcribit ipſe Ieremias cap. 27. Cum enim tunc tēporis contra Ælam vaticinatus ſit, vt Caſtrius autumat, pari ratione de cæteris gentibus, occasione Legatorum futura ceciniffe videtur. Caſtrio ad- ducit Sanctius, ideoque hoc & ſequens caput 27. putat eſſe ſubneſtendum.

Opinio.

Ratio.

3. Hæc tamen ratiocinatio imbecillis eſt: non enim conſtat Iere- miam prophetaſſe contra Ælam, quando ſibi fecit catenas & vincula. De- inde illa, quæ ca. 27. habentur, Gentes concernunt, nec tamen ſub initium, ſed

Examina-
tur.

api

logia
menti

P.
H. Philib

Chrono
vet. Test.

A 11
17

porius sub finem regni Sedecie prodita sunt. Babylonij etiam in gentes merantur, de quibus Ieremias vaticinia promittit, c. 39. & seq. anno quatuordecimo, ut indicat versiculus 59. cap. 51. Itaque ex eo quod Moabitæ gentem non idcirco prophetia in eos directæ primordiis regni Sedecie indicatur. Quare probabile est, eodem ferè tempore Ieremiam de Palæstinis & alijs oracula deprompsisse: quamvis neque id certum sit.

Dubit. 2.

Opinio.

4. Alterum hoc loco dubium oritur, quando re ipsa hoc vaticinium impletum, & ea calamitas quam Propheta minatur in Moabitæ Lyranus occidit, ea quæ hic denunciantur, partim sub Sennacherib, partim Nabuchodonosore accidisse. Nam Isaias ca. 15. & 16. iisdem pene verbis prædixit, quæ sub istis duobus regibus Moabitæ senserunt. Eiusdem Isaiæ ca. 14. & 16.

Hic non est

Historia de

præterito

sed Prophe-

tia de fu-

turo.

Idg. cõtra

Moabitas.

5. Aduertendum 1. Ieremiam hoc loco non contexere historiam de Moabitæ calamitate, sed spiritu prophetico venturam prædicere. *Veniet prædictio ad omnem urbem. v. 7. & 8. Et cetera dicit Dominus, & mittam eis ordinatores, & stratores laguncularum, & sternent eos, & exhaurient, & lagunculas eorum collident, & confundetur Moab à Chamon, & cetera.*

6. Aduertendum 2. Ieremiam non ante annum 13. Iosifæ vaticinium cum multis iam retro annis Sennacheribus interisset. Aduertendum 3. Iosifas non prius fuisse abductos, quam hæc denunciaret Ieremias, ut patet v. 11. *nec transfusus est de vase in vas, in transmigracionem non abiit, hoc est mutauit habitationem suam, non fuit sedibus suis pulsus, inquit Theodoretus in iordanem contradicentibus.*

Resp. ad 2.

Au. 2. 1. 1.

7. Hisce animaduersis, cõmuni sententiæ subscribo, quæ hæc prædixit Sennacheribi tempora spectare negat, sed totam regno Nabuchodonosori iudicat, quando Moabitis vastarunt Chaldæi. Est Theodoretus, Hieronymus, Isidorus, Cathusianus, Vatabli, quos laudant, & sequuntur, Salsanus hic, Salsanus an. m. 3451. num. 19. Quod v. 40. S. Vares Nabuchodonosorem respexerit, fatetur cum cæteris Lyranus; quod autem Ieremias v. 12. ad Assyrios & Sennacheribi tempora non alludat, ipse verborum sensus palam facit: nam tempus futurum designat Lyranus etiam concordantibus vero damna quæ Assyrij Moabitis intulerit, annum Iosifæ de transmigracione sua vaticinia exorsus est Ieremias, longo multorum annorum intervallo cesserunt.

Resp. ad 1.

Opinionē.

8. Nec quicquã officit, quod ea dem fermè verborum cõplexione Ieremias subinde vrantur, v. g. *in cunctis capitibus eius caluitium, & cetera* Isaiæ 15. vers. 2. *Omne caput caluitium, & omnis barba rasa erit.* Ieremias 49. vers. 3. *Rursum: audiuiimus superbiam Moab: superbus est valde.* Isaiæ 16. v. 6. *Ieremias*

Item: ablata est letitia & exultatio de Carmelo. Isaia 16. v. 10. Ieremias 48. v. 33. Hoc inquam non obstat, quo minus haec Ieremias comminatio tota quanta ad Nabuchodonosoris imperium referatur. Si Isaia ad Assyrios respexit, tales ferè cauitas vidit, cur Moabitidis vastata fuerit ab Assyrijs, quales calamitate à Chaldaeis illatam præcesserunt, & Ieremias innotuerunt. Ex. ca. superbia Moabitatum. Damna etiam, quæ prius Assyrijs, tum Babylonij Moabitibus creauerunt, magna ex parte similia fuerunt, vt caluitium, rasio barbæ, ablatio lætitiæ de Carmelo, & cætera huiusmodi, quæ furor bellicus inuehere solet. Vnde mirum non est, si ab utroque Vate similes verborum formæ, de rebus distinctis quidem, sed non disparibus vsaripentur. Denique si non omnia, ac saltem aliqua Isaia de Nabuchodonosore prædixerat, quæ hic inculcat Ieremias. Nam verba illa. *Vix. 16. ver. 3. & 4. Absconde fugientes, & vagos ne prodas: habitabunt apud te profugij Moabitæ.* Hieronymus & Castrius, de ijs interpretantur, qui vastata Ierusalem ad Moabitæ confugerant: Ierusalem autem non Assyrijs, sed Babylonius expugnauit. Et illud Isaia ver. 8. *Flagella eius vsque ad Iazec peruenierunt, errauerunt in deserto, propagines eius relictae sunt, transferunt mare,* de captiuitate Babylonica ab iisdem auctoribus accipiuntur. In expeditione verò Assyriaca, vix intelligi potest, quomodo mare transierint, cum ante Ieremias tempora sedes non mutauerint Moabitæ. Quare cum Castrius arbitror, Isaia de Chaldaeis potius intelligendum esse, quam Ieremiam de Assyrijs, cum de populanda Moabitide vaticinantur. Esto inter cæteras euerthionis Moabiticæ causas, ea referatur hic ver. 27. quod Moab Israellem deriserit, quasi inter fures repertum: hoc enim ad Moabitatum superbiam spectat, in qua cum persisteret, iusto Dei iudicio à Chaldaeis debellati & abducti fuerunt.

IEREM. XLIX. L. LI.

Cap. 49. ver. 34. *Quod factum est verbum Domini ad Ieremiam Prophetam aduersus Elam in principio regni Sedecia regis Iuda.* Hoc oraculum de Elam sub initium regni Sedecia prolatum fuisse, clare docet sermo diuinus: inde tamen colligere non licet, id anno primo Sedecia contigisse, cum principij nomen ad priores regni illius annos extendi possit. Ad secundum annum hanc prophetiam applicant Castrius, Cornelius, quod improbabile non est. Eodem referunt quæ hoc cap. de Ammon, Idumæa, Damasco, Cedar, & regno Azor prædicuntur. Coniecturæ sunt: nihil in his video, quod ausim asseuerare.

Cap. 51. v. 59. *Verbum, quod præcepit Ieremias: Propheta Saraia filio Neria, cum pergeret cum Sedecia rege in Babylonem, in anno quarto regni eius.* Ex hoc & sequenti versiculo colligunt interpretes, omnia mala Babylonijs impendentia, quæ hoc & præcedenti cap. continentur, anno quarto Sedecia, edita, descripta, Saraia

Id factum uno è primis annis Sedecia.

Omnia opera Babylonijs descripta anno Sedecia.

api
logia
menti

P.
H. Philii

Chrono
Test.

A 11
17

tradita. Ita docent Castrius, Sanctius, Cornelius, in suis commentariis
niellus & Salianus in Annalibus ad an. m. 1439. num. 1. & 7.

IEREM. LII.

Vers. 1. Filius viginti & vnus anni erat Sedecias cum regnare cepisset. Decem
decem disputauit, 4. Reg. q. 22.

Vers. 4. In anno nono regni eius in mense decimo, decima mensis, venit Sa-
for. Vide notas 4. Reg. 2. v. 1. & 2.

Vers. 12. In mense autem quinto, decima mensis, ipse est annus nono decimo
donosor regis Babylonis. Vide 4. Reg. q. 20. & in cap. 25. v. 8. notas.

Vers. 28. Iste est populus, quem transtulit Nabu. hodonosor, in anno septimo
millia viginti tres.

QVÆSTIO XIII.

Virum hoc in transmigracione lechonia acci-

*Opinio
id affirmat*

I. Affirmat ex opinione Rabbi Salomon, Lyranus, quem sequitur
Athusianus, Sanctius, Vatablus: quibus si obijcias lechoniam
no Nabuchodonosoris captum fuisse & Babylonem abductam, 4. Reg.
v. 12. respondet Lyranus annum septimum Nabuchodonosoris a
merari, ab illo tempore, quo Ioakim filius Iosia fuit ei subditus, seruum su-
iam Nabuchodonosor vno anno regnasset: in libris autem Regum
octauum ab initio regni illius computari. Hæc tamen responsio non
quia neque ratio, neque Scriptorum auctoritas suadet. Nabuchodonosor
anno regni sui secundo tributum imperasse Ioakimo. Esto verò in
set: attamen nullum signum habemus quo suspicemur inde lechoniam
septimum deduxisse, cum annos supputet, ab eo tempore, quo Nabu-
nosor principatum adijt, non quo Ioakim ei seruire ceperit.

*Sed contra
est.*

*Effugium
s. opin. in-
solidum.*

2. Nonnulli, vt Sanctius, aiunt migrationem inci disse in anno
chodonosoris absolutum, vt est apud Ieremiam: octauum hunc
bris Regum legitur. Verum neque hoc responso satis fit questio
do lechoniam transportauit Nabuchodonosor, tunc anno regni
transtulit omnem Ierusalem, & vniuersos principes, & omnes fortis exarum
in captiuitatem, & omnem artificem & inclusorem, 4. Reg. 24. ver. 17. Anno
mo transtulit Iudæos tria millia & viginti tres, vt scribit Ieremias, & hoc
non agere de ea captiuitate, quæ illo libro quarto Regum delentibus
gni momenti est Lyranus effugium, vbi ait Iudæos tria millia apud
intelligendos esse de tribu Iudæ: de reliquis verò tribubus fuisse